

לבנות בפסח ברובע היהודי המתחדש בירושלים

Posted on 19 באפריל 2019 by שוש להב

במסגרת פרויקט "קריה יפהפיה", הרובע היהודי עובר "מייק אובר" בעשרות מיליוני שקלים

Categories: תיירות, ראשי

Tag: ירושלים, הקארדו, הרובע היהודי, קריה יפהפיה, החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי, הרצל בן ארי

בכל ביקור שלי בירושלים, אני מגלה בה פנים חדשים, במיוחד ברובע היהודי, המוצף במבקרים וביניהם שפע תיירים מחו"ל. החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי, בראשות המנכ"ל **הרצל בן ארי**, פועלת לחידוש פני הרובע היהודי ואמונה על פרויקטים שנמצאים בשלבי עבודה שונים ברחבי הרובע, ובהם: קריה יפהפיה, מעלית הכותל, גן התקומה, מוזיאון הרובע ההרודיאני, "הבית השרוף", החומה הרחבה ופרויקט ירושלים של פסיפסים.

לאורך השנים, נחשפים סודות עברה של ירושלים והחפירות הארכיאולוגיות במרחב העיר העתיקה וסביבותיה, הן מפעל עתיר תוצאות, שהפך למפעל לאומי מעורר השראה והתעניינות ציבורית אדירה בארץ ובעולם כולו. החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי בירושלים, פועלת במספר פרויקטים בעלות כוללת של למעלה מ- 200 מיליון שקל.

משרד התיירות בראשות השר **יריב לוין**, משרד הבינוי והשיכון, יחד עם משרד ירושלים ומורשת בראשות השר **זאב אלקין**, העבירו תקציבי ענק של עשרות מיליוני שקלים לפרויקטים השונים.

תערוכת כרזות מפעם, בלב הרובע היהודי. צילום שוש להב
'קריה יפהפיה' - מבין הפרויקטים ברובע היהודי, ניתן לציין את:

במסגרת התוכנית של 'קריה יפהפיה', מבוצעים חידושים אדריכליים בתפיסת החזות של המרחב הציבורי האורבני. העלות הכוללת של הפרויקט הינו כ- 40 מיליון שקל, כאשר השלב הראשון של העבודות היה פיילוט שהתבצע בכיכר רוסנק שברחוב היהודים - ציר תיירות מרכזי ברובע היהודי, המקביל לרחוב הקארדו הביזנטי, שנחנך לפני שבועות ספורים. שיפוץ כיכר רוסנק נאמד בכ- 2.5 מיליון שקלים.

*** מוזיאון הרובע ההרודיאני:**

מוזיאון הרובע ההרודיאני, הינו הגדול והחשוב מבין האתרים ההיסטוריים ברובע היהודי. מדובר בבתיים ששימשו את אצולת ירושלים בתקופת שלטונו של המלך הורדוס, ולאחר מכן, עד לחורבן בית המקדש השני. המספר הרב של מקוואות שנמצא ברחבי המבנים, מסביר כי הן שימשו משפחות כוהנים מיוחסות. במסגרת התוכנית לחידוש המקום, יחודש פנים המוזיאון ויבוצע עדכון של המערכות. בנוסף, יוקם מבנה כניסה חדש, שיכלול אודיטוריום וישמש גם כמרכז מידע לטובת המבקרים בכלל אתרי הרובע היהודי. הפרויקט נאמד בכ- 50 מיליון ש"ח.

בית פלוגת הכותל, מוזיאון עם מיצג מרתק. צילום משה כהן
*** בית פלוגת הכותל:**

מוזיאון בית פלוגת הכותל, הנמצא באחריות מרכז מורשת בגין וממוקם ברובע היהודי, חושף את סיפורה של פלוגת הכותל, שפעלה לשמירה על הכותל המערבי לפני הקמתה של מדינת ישראל. במיצג מקיף ומרתק, שאורכו כ- 35 דקות, מובא לראשונה סיפורה של פלוגת הכותל, סיפור שכמעט ונשכח מהיסטוריית הישוב היהודי בארץ ישראל. כ- 80 שנים לאחר שנסגר בידי הבריטים, נפתח מוזיאון בית פלוגת הכותל לקהל הרחב ומביא את סיפור הגבורה של אותם צעירים, חברי תנועת בית"ר, והחלטתם לשהות דרך קבע בעיר העתיקה, כדי להגביר את ביטחון תושבי הרובע היהודי. המוזיאון ממוקם בתוך הבית המקורי ששימש את הפלוגה למגורים.

*** הבית השרוף:**

הבית השרוף הוא כינוי לאחד מבתי המגורים של עשיר ירושלמי מימי הבית השני. מדובר באחת מהעדויות המרגשות ביותר מהמאורעות שקדמו לחורבן בית המקדש בשנת 70 לספירה. פרופ' נחמן אביגד חשף ממצאים חשובים ורבים בבית השרוף, כולל משקולת אבן שבורה ועליה כתובת בכתב עברי בן ימינו, הוא 'דבר קתרוס' וכן משקולת השייכת לבעל הבית שעליה חרוט שמו. במקום מיצג אור קולי מרהיב במגוון שפות, שמחזיר אותנו אחורה בזמן ויכניס אותנו לתוך חיי המשפחה ולימים האחרונים שלפני נפילת בית המקדש השני. עלות הפרויקט כמיליון שקל.

החומה הרחבה שהיא חלק מהחומה שהקיפה את ירושלים בימי בית ראשון. צילום שוש להב
*** החומה הרחבה:**

החומה הרחבה היא חלק מהחומה שהקיפה את ירושלים בימי בית ראשון. קטע זה של החומה נחשף בחפירות הארכיאולוגיות שנערכו לאחר מלחמת ששת הימים, ומיקומו בלב ברובע היהודי. כיום, שרידי החומה הרחבה ממוקמים באתר פתוח, כ-20 מטרים מתחת למפלס הרחוב. האתר אינו נגיש למבקרים והדרך היחידה לצפות בו מכל צדדיו, היא מלמעלה כלפי מטה. תוכנית הפיתוח נרחבת וכוללת טכנולוגיה חדישה, אשר תאפשר לחוות את האתר מקרוב ובהנאה רבה. הפרויקט נאמד בכ-2.5 מיליון שקל.

*** גן התקומה:**

גן התקומה משתרע על שטח של כ-12 דונם וכולל מגרשי ספורט, מתקני שעשועים ואמפיתיאטרון ומתחמים ארכיאולוגיים מהתקופה הביזנטית. הגן בעל משמעות רבה כריאה ירוקה כמעט יחידה ברובע, והחברה מקדמת תוכנית לפיתוח ולשיפור נראות הגן, לרווחת הקהילה ולטובת המבקרים במקום. הפרויקט נאמד בכ-10 מיליון שקלים.

**פסיפס חדש בקיר המזרחי בקרדו. צילום שוש להב
* הקארדו הסגור והקארדו הפתוח:**

רחוב הקארדו היה רחוב ראשי בירושלים בתקופה הרומית והביזנטית, שחצה את העיר מצפון לדרום. לאחר איחוד ירושלים, בחפירות ארכיאולוגיות נחשפו קטעים רחבים מהקארדו הביזנטי, בין רחוב חב"ד לרחוב היהודים. במסגרת הפרויקט שודרג הפסיפס של מפת מידבא ועוטר הקיר המזרחי של הקארדו המקורה, בתשעה פסיפסים של חנויות שהיו ברחוב הקארדו בתקופה הביזנטית. הקארדו הפתוח - בקארדו הפתוח יוצב ציור ענק לכל האורך, שיציין את נקודות הזמן החשובות שעברה העיר ירושלים. עלות הפרויקט נאמדת בכ-2 מיליון שקלים. בקארדו הסגור - צפויים להקים מיזם תיירותי עם טכנולוגיה מתקדמת, מהמובילות והחדשות הקיימות בעולם.

*** פרויקט מעלית הכותל:**

בין הרובע היהודי לרחבת הכותל המערבי בירושלים, מפרידים גרמי מדרגות רבים המקשים את הגישה לאנשים עם מוגבלויות. פרויקט מעלית הכותל, נועד ליצור מעבר נוח ונגיש לכלל האוכלוסייה. מעלית בעומק של 26 מטרים ומנהרה באורך של 65 מטרים, אשר תוביל את המבקרים היישר אל רחבת הכותל. שטחו הכולל של הפרויקט הוא 2,000 מ"ר, עלותו נאמדת בכ-57 מיליון שקלים.

*** בית הכנסת 'תפארת ישראל':**

אחד מסימני ההיכר הבולטים של הרובע היהודי בירושלים, עד שנחרב בשנת 1948, הוא בית הכנסת "תפארת ישראל". לפני כ-4 שנים החלו במקום עבודות חפירה ארכיאולוגיות ולאחרונה החלו עבודות השיקום והשחזור של בית הכנסת, שצפוי, על פי התכנונים להתנשא לגובה של 25 מטר ולהתפרס על פני 4 שנים. בשלב הראשון, עבודות הבינוי יתמקדו ב-3 קומות תת קרקעיות בגובה של עשרה מטרים מתחת לאדמה, ומעל 3 המפלסים ישוחזר בית הכנסת תפארת ישראל. העלות הכוללת של הפרויקט נאמדות בכ-50 מיליון שקלים.

בית כנסת החורבה מבחוץ והמנורה הסימלית ברחבה. צילום שוש להב
*** בית כנסת 'החורבה':**

בית כנסת 'החורבה' זכה במהלך השנים למעמד ייחודי וסביבתו הייתה לאחד מאתריו הבולטים ביותר של היישוב היהודי בירושלים, בייחוד לאחר סיום בנייתו של בית כנסת 'בית יעקב' (החורבה) ב-1864. סביב בית הכנסת, התרכזו כמה מן המוסדות החשובים ביותר של הקהילה האשכנזית בירושלים שסימלו את מאפייני החיים היהודיים בירושלים במאה התשע עשרה ועד העת החדשה.

הביקור בבית הכנסת שנבנה מחדש, מאפשר למבקרים, להתרשם מיופיו המיוחד של חלל בית הכנסת, מארון הקודש מהגבוהים בעולם, לשמוע את סיפור המקום, לראות את ההיסטוריה בקומת הארכיאולוגיה/מרתף של בית הכנסת, ומעל הכל, להתפעל מתצפית מרהיבה, ממרפסת כיפת בית הכנסת 360° על ירושלים הבנויה.
כלל אין לי ספק, שבביקור הבא שלי ברובע היהודי בירושלים, אתוודע לשכיות חמדה נוספות.